

08.05.2020

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroulul permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile Art. 73 din Constituția Republicii Moldova și Art. 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr.301 din 21.12.2017 Codul aerian al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 95-104, art. 189)

Se anexează:

- 1) Proiectul Legii
- 2) Nota informativă

Deputat în Parlament

Oleg Lipskii
I. Cerșig / E. Sînzaru
Marcel A. LABUNET

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>171</u>		
"08"	<u>05</u>	2020
Ora		

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea Legii nr. 301 din 21.12. 2017
Codul aerian al Republicii Moldova

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. II. - Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 95-104, art. 189) se modifică după cum urmează:

1. La articolul 5,

noțiunea "autoritate administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile – Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova" **se modifică** după cum urmează: "autoritate administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile – Agenția de Stat a Aviației Civile";

noțiunea "organ central de specialitate în domeniul aviației civile – Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova" **se modifică** după cum urmează: "organ central de specialitate în domeniul aviației civile – Agenția de Stat a Aviației Civile";

noțiunea "teren pentru decolarea/aterizarea aeronavelor ușoare și a aparatelor de zbor ultraușoare – orice suprafață terestră (acvatică) sau a unei construcții aleasă de către operator, sub responsabilitatea sa, pentru decolare și/sau aterizare, după regulile de zbor la vedere și în conformitate cu caracteristicile de zbor și tehnice, a aeronavelor prevăzute în anexa nr.2 și a aeronavelor cu o masă maximă la decolare mai mică sau egală cu 2000 de kg care nu sânt clasificate drept aeronave cu motorizări complexe;" **se substituie** cu noțiunea „teren de zbor - orice suprafață terestră (acvatică) sau a unei construcții aleasă de către operator, sub responsabilitatea sa, pentru decolare și/sau aterizare, după regulile de zbor la vedere în timp de zi și în conformitate cu caracteristicile de zbor și tehnice, a avioanelor cu MTOM mai mică de 5700 kg, elicopterelor, aeronavelor ultraușoare și aeronavelor nemotorizate încadrate în categoria operațiunilor aeriene civile de lucru aerian sau aviație generală”.

2. Articolul 6 se expune în următoarea redacție:

(1) Misiunea organului central de specialitate în domeniul aviației civile constă în elaborarea și promovarea politicii de stat în domeniul aviației civile, precum și implementarea politicilor în domeniul aviației civile și supravegherea respectării de către persoanele fizice și juridice a cadrului normativ în acest domeniu, pentru a asigura siguranța zborurilor și securitatea aeronautică.

(2) Funcțiile de bază ale organului central de specialitate în domeniul aviației civile sînt:

a) elaborarea, asigurarea implementării, monitorizarea, evaluarea și raportarea asupra realizării politicii de stat pentru dezvoltarea durabilă a ramurii aviației civile în condițiile siguranței zborurilor, ale securității aeronautice și ale calității serviciilor prestate;

b) realizarea politicii de stat în domeniul aviației civile;

c) asigurarea executării obligațiilor și realizării drepturilor Republicii Moldova care rezultă din prevederile tratatelor internaționale în domeniu și urmărirea executării acestora, în special a cerințelor, a standardelor și a recomandărilor Organizației Aviației Civile Internaționale;

d) asigurarea aplicării cadrului normativ prin activitatea de certificare, supraveghere continuă și control în domeniu.

(3) În vederea realizării misiunii și a funcțiilor de bază, organul central de specialitate în domeniul aviației civile are următoarele atribuții principale:

1) regulatorie

a) elaborează și prezintă Guvernului pentru aprobare documente de politici care să conțină vectorii de dezvoltare a aviației civile, precum și proiecte de legi și de alte acte normative de implementare a acestora;

b) prezintă Guvernului pentru aprobare, politica de siguranță și Programul național de siguranță a zborurilor, emite reglementări specifice privind raportarea și investigarea tehnică a evenimentelor de aviație civilă, precum și privind desfășurarea activităților de căutare și salvare a aeronavelor civile în cazul accidentelor și incidentelor aeronautice produse pe teritoriul Republicii Moldova;

c) elaborează și prezintă Guvernului pentru aprobare proiecte de acte normative privind facilitarea transporturilor aeriene, protecția consumatorilor, protecția mediului și accesul la piața serviciilor în domeniul aeronautic, precum și emite acte normative de punere în aplicare a acestora;

d) înaintează spre aprobare Guvernului proiectele tratatelor internaționale în domeniul aviației civile, conform Legii nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova;

e) reprezintă Republica Moldova în relațiile cu organismele internaționale ale aviației civile și cu autoritățile similare din alte state pe sarcinile ce țin de elaborarea, promovarea și implementarea politicii în domeniul aviației civile și/sau în domeniul

desfășurării operațiunilor de căutare și salvare și de investigație tehnică în cazul accidentelor și incidentelor din aviația civilă;

f) reprezintă Republica Moldova în comun cu Ministerului Afacerilor Interne, în relațiile cu organismele internaționale ale aviației civile și cu autoritățile similare din alte state în domeniul desfășurării operațiunilor de căutare și salvare;

g) adoptă, în comun cu Ministerul Afacerilor Interne, măsurile necesare pentru asigurarea desfășurării operațiunilor de căutare și salvare și de investigație tehnică în cazul accidentelor și incidentelor din aviația civilă produse pe teritoriul Republicii Moldova, precum și participă la investigația accidentelor și incidentelor din aviația civilă produse pe teritoriul altor state în care sînt implicate aeronavele civile înmatriculate în Republica Moldova;

h) verifică și aprobă anual, în conformitate cu metodologia aprobată de Guvern, mărimile tarifelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană;

i) adoptă măsurile necesare privind protecția consumatorilor în domeniul aviației civile;

j) prezintă Guvernului pentru aprobare regulamentul de organizare și funcționare, structura și efectivul-limită organului central de specialitate în domeniul aviației civile.

2) de reglementare normativ-juridică:

a) aprobă, în limitele competențelor, cerințe tehnice și standarde de certificare, specificații de certificare, alte acte normative cu caracter tehnic conforme cu reglementările, standardele, practicile recomandate și cu procedurile elaborate de Organizația Aviației Civile Internaționale și de alte organisme internaționale de aviație civilă la care Republica Moldova este parte;

b) emite, în limitele competențelor, directive de siguranță aeronautică, directive operaționale și directive de navigabilitate;

c) emite acte administrative, mijloace acceptabile de punere în conformitate și materiale de îndrumare, a căror implementare conferă prezumția de conformitate, decizii privind acceptarea sau revocarea acceptării conducătorilor responsabili nominalizați ai agenților aeronautici, executorii pentru persoanele fizice și juridice care activează în domeniul aviației civile;

3) de organizare și supraveghere a utilizării spațiului aerian:

a) stabilește zonele interzise, zonele cu restricții, zonele periculoase și zonele rezervate, precum și alte aspecte de organizare a spațiului aerian național;

b) aprobă căile aeriene și regulile de zbor în spațiul aerian național;

c) stabilește, în comun cu organul central de specialitate în domeniul apărării, modul de coordonare a zborurilor civile și militare în spațiul aerian național;

d) eliberează permisiuni de zbor pentru zboruri internaționale neregulate, autorizații de operare pentru zboruri internaționale regulate, precum și supraveghează efectuarea zborurilor regulate și neregulate;

e) supraveghează respectarea regulilor de utilizare a spațiului aerian național la efectuarea zborurilor de către aeronavele civile și alte aparate de zbor;

4) de exercitare a activităților de registru în aviația civilă:

a) ține Registrul aerian al Republicii Moldova;

b) ține Registrul aerodromurilor/aeroporturilor/heliporturilor civile și al terenurilor pentru decolarea/aterizarea aeronavelor ușoare și a aparatelor de zbor ultraușoare;

5) de reprezentare și cooperare internațională:

a) reprezintă Republica Moldova în organizațiile internaționale în domeniul aviației civile, inclusiv Organizația Aviației Civile Internaționale, Agenția Europeană de Siguranță a Aviației, Conferința Europeană a Aviației Civile și Eurocontrol, precum și în raport cu autoritățile similare din alte state.

b) menține relații de colaborare cu organismele internaționale specializate și cu autoritățile similare din alte state;

c) elaborează și prezintă Guvernului pentru promovare, proiectele tratatelor internaționale, precum și propuneri de aderare a Republicii Moldova la tratatele internaționale în domeniul aviației civile;

d) încheie acorduri de colaborare, schimb de experiență și informație de specialitate cu organismele internaționale specializate și autoritățile similare din alte state, în condițiile Legii nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova;

e) încheie acorduri privind transferul de competențe cu autoritățile aeronautice similare ale altor state în baza articolului 83bis din Convenția de la Chicago;

f) desemnează companiile aeriene, conform acordurilor bilaterale, în condițiile stabilite de către Guvern;

6) de certificare, supraveghere continuă și control:

a) supraveghează asigurarea siguranței zborurilor aeronavelor civile și securității aeronautice de către operatorii aerieni, operatorii de aerodromuri/aeroporturi/heliporturi, furnizorii serviciilor de navigație aeriană, alte persoane fizice și juridice care activează în domeniul aviației civile;

b) supraveghează implementarea sistemelor de management al siguranței zborurilor de către agenții aeronautici;

c) certifică și supraveghează exercitarea activităților aeronautice civile, inclusiv a activităților aeronautice civile conexe;

d) supraveghează respectarea normelor de navigabilitate de către operatorii aerieni și întreprinderile care execută lucrări de reparație și întreținere a aeronavelor/componentelor și a tehnicii aeronautice;

e) verifică, eliberează, validează, suspendă și revocă certificatele de navigabilitate;

f) certifică, exercită supravegherea continuă și desemnează organele responsabile pentru serviciile de trafic aerian, de informare aeronautică, de proiectare a procedurilor de zbor, de telecomunicații aeronautice, meteorologie aeronautică, securitate aeronautică, precum și instituțiile medicale care efectuează examenul medical al personalului aeronautic;

g) acordă, prelungește valabilitatea, validează, acceptă, modifică, suspendă și revocă certificatele personalului aeronautic;

h) certifică și supraveghează exploatarea aerodromurilor/aeroporturilor/heliporturilor și alte servicii de deservire la sol;

i) eliberează, validează, acceptă, recunoaște, suspendă și revocă documentele de certificare a produselor, a dispozitivelor și a mijloacelor tehnice utilizate în aviația civilă;

j) autorizează și supraveghează transportul bunurilor periculoase la bordul aeronavelor;

k) asigură managementul frecvențelor de telecomunicații alocate aviației civile, autorizează instalarea și exploatarea radioemițătoarelor în benzile de frecvențe acordate aviației civile, supraveghează utilizarea acestora și ține baza de date națională pentru radioemițătoarele din domeniul aviației civile;

l) autorizează instalarea echipamentului de radiocomunicații la bordul aeronavelor civile înmatriculate în Republica Moldova și supraveghează utilizarea acestuia;

m) supraveghează respectarea reglementărilor speciale de simplificare a formalităților legate de transporturile aeriene internaționale;

n) supraveghează exploatarea aeronavelor civile;

o) supraveghează asigurarea metrologică în aviația civilă;

p) supraveghează respectarea cerințelor în domeniul securității aeronautice de către agenții economici care desfășoară activitate de întreprinzător în zona de securitate cu acces limitat a aeroporturilor;

q) constată și examinează contravențiile în domeniul aviației civile, precum și aplică sancțiuni contravenționale în conformitate cu prevederile Codului contravențional;

7) de exercitare a altor activități în domeniul aviației civile:

a) asigură realizarea activităților de informare aeronautică;

b) aprobă programele de instruire a personalului aeronautic;

c) asigură colectarea de la persoanele fizice și juridice care efectuează activități în domeniul aviației civile a datelor statistice, a altor date necesare pentru analiza activității în domeniu, precum și transmite aceste date organismelor internaționale în domeniu, conform cerințelor de formă și de conținut indicate de acestea;

d) verifică corectitudinea formării tarifelor pentru serviciile aeroportuare și de navigație aeriană;

e) avizează construcția și reconstrucția aerodromurilor/aeroporturilor/heliporturilor civile și a obiectelor speciale;

f) avizează amplasarea construcțiilor, a instalațiilor și a echipamentelor în zonele supuse servituților aeronautice;

g) exercită funcțiile și atribuțiile de asigurare a securității aeronautice stabilite de cadrul normativ în domeniul securității aeronautice.

(4) Organul central de specialitate în domeniul aviației civile poate delega unele dintre funcțiile sau atribuțiile sale către organismele tehnice specializate.”

3. Articolul 7 se abrogă.

4. Articolul 8 va avea următorul conținut:

”(1) Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile este o autoritate de certificare, supraveghere și control în domeniul aviației civile, care are statut de persoană juridică de drept public, subordonată Guvernului, cu buget autonom. Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile își desfășoară activitatea în baza principiului autogestiuunii și cel al autonomiei financiare.

(2) Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile își exercită funcțiile și atribuțiile în baza unui regulament aprobat de Guvern.

(3) Directorul autorității administrative de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile este numit în funcție prin Hotărâre de Guvern pentru o perioadă de 5 ani. Directorii adjuncți ai Autorității administrative de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile, sunt numiți și eliberați din funcție, conform prevederilor codului muncii, prin ordinul Directorului Autorității administrative de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile.

(4) Poate candida la funcția de director sau director adjunct al autorității administrative de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile persoana care corespunde următoarelor cerințe:

a) este cetățean al Republicii Moldova;

- b) are studii universitare/postuniversitare în domeniul aviației civile, economic sau juridic, ori este deținător de certificat de personal aeronautic;
- c) are o experiență de muncă în domeniul aviației civile de cel puțin 5 ani, dintre care 3 ani în funcție de conducere;
- d) are o reputație ireproșabilă;
- e) cunoaște limba de stat și limba engleza la nivel de comunicare fluentă și de redactare a textelor.

(5) Finanțarea activității autorității administrative de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile se asigură prin încasarea plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană, a aerodromurilor, a operatorilor aerieni și altor agenți aeronautici.

(6) Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile elaborează anual, pînă la data de 15 noiembrie, proiectul bugetului pentru anul următor, care se formează din:

- a) plățile de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană;
- b) plățile de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a aerodromurilor în funcție de codul atribuit;
- c) plățile de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a operatorilor aerieni care activează în afara teritoriului Republicii Moldova;
- d) plățile de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a agenților aeronautici
- e) alte surse financiare prevăzute de lege.

(7) Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile prezintă Guvernului, pentru aprobare bugetul anual, în limitele necesităților de asigurare a unei activități conforme și a independenței financiare a autorității administrative de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile. În cazul în care bugetul anual al autorității administrative de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile nu este aprobat pînă la începutul anului financiar, Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile își va limita cheltuielile lunare la 1/12 din cheltuielile stabilite pentru anul precedent. Anual, pînă la data de 1 mai, Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile transmite Guvernului raportul financiar. Executarea anuală a bugetului se verifică printr-un audit independent, al cărui raport este transmis Guvernului spre informare pînă la data de 1 iunie. Evidența contabilă se efectuează în conformitate cu cerințele standardelor naționale de contabilitate.

(8) Cuantumul plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a serviciilor de navigație aeriană este stabilit de Guvern în mărime de pînă la 1 euro/tonă MTOM la fiecare decolare/aterizare. Cuantumul plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a aerodromurilor este stabilit de Guvern în mărime de: pînă la 0,5 euro/pasager la plecare și la sosire – pentru aerodromurile cu cifra de cod 2; pînă la 2 euro/pasager la plecare și la sosire – pentru aerodromurile cu cifra de cod 3 și 4. Cuantumul plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare a operatorilor aerieni care activează în afara teritoriului Republicii Moldova este stabilit de Guvern în mărime de pînă la 1 euro/tonă MTOM la fiecare decolare.

(9) Plățile de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare se transferă lunar de către agenții economici certificați pe contul curent al autorității administrative de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile pînă la data de 25 inclusiv a lunii imediat următoare. Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile deține dreptul exclusiv de a utiliza mijloacele de pe contul său conform bugetului aprobat. Mijloacele neutilizate în anul financiar curent se transferă în bugetul anului următor. Dacă în cursul anului financiar curent se formează un deficit de mijloace bănești, Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile are dreptul să-l compenseze din contul bugetului anului următor, propunînd Guvernului rectificarea corespunzătoare a cuantumului plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare în limitele prevăzute la alineatul (9). Pentru cheltuielile curente ce nu pot fi acoperite din plățile de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare, Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile are dreptul să contracteze împrumuturi bancare cu dobîndi rezonabile. Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile rambursează împrumuturile din mijloacele obținute de la plățile de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare colectate ulterior.

(10) Un transfer incomplet sau întîrziat pe contul autorității administrative de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile al plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare atrage după sine o penalitate în mărime stabilită de Guvern. Neachitarea, în termen de 60 de zile calendaristice de la scadență, a plăților de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare servește temei pentru suspendarea, pînă la achitarea datoriei, a certificatului emis de Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile.

(11) Excepție de la prevederile prezentului articol constituie mijloacele financiare încasate de la solicitant exclusiv în mărimile și în scopul achitării onorariilor regulamentare ale entităților internaționale care au fost contractate și/sau cărora le-a fost delegată atribuția de certificare.

(12) Patrimoniul și mijloacele financiare obținute de către Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile din plățile de supraveghere a menținerii condițiilor de certificare sînt scutite de impozite și taxe.

5. Articolul 9 se completează cu un nou alineat (6¹) cu următorul conținut:

”(6¹) Termenele și documentele necesare pentru emiterea certificatelor sunt stabilite în Anexa 7 la prezentul Cod.”

6. La articolul 11, alineatul (5) se exclude textul: ”de organul central de specialitate în domeniul aviației civile la propunerea autorității administrative de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile.”

7. La articolul 13, alineatul (5) va avea următorul conținut:

”(5) Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile solicită de la agenții aeronautici, pentru menținerea calificării inspectorilor săi, admiterea acestora la îndeplinirea atribuțiilor funcționale determinate de certificatul personalului aeronautic pe care îl deține inspectorul.”

8. În articolul 14, alineat (4) se exclude textul: ”și irevocabilă”.

9. În articolul 16, alineat (5) se exclude textul: ”și de Autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile prin documente tehnice subordonate.”

10. În articolul 19, alineat (11) se exclude textul: ”și de Autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile”

11. În articolul 20,

în alineat (5) se exclude textul: ”iar Autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile aprobă”,

în alineat (6) se exclude textul: ”și Autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile”.

12. În articolul 22, alineatul (4) se exclude textul: "și Autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile".

13. În articolul 24, alineatul (6) se exclude textul: "aprobate de Autoritatea administrativă implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile".

14. În articolul 26, la alineatul (2) cuvintele "și/sau înregistrate" se exclud.

15. În articolul 31, la alineatul (10) se exclude textul: "de Autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile".

16. În articolul 32,
la alineatul (2) se exclude textul: "de operator aerian",
la alineatul (3) se exclude textul: "de Autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile".

17. În articolul 33, la alineatul (2) se exclude textul: "de Autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile".

18. În articolul 34,
la alineatul (1) se exclude textul: "iar Autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile aprobă",
la alineatul (2) după textul "organul central de specialitate în domeniul aviației civile" cuvântul "și" se substituie cu "care este".

19. Articolul 35,
se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:
„(2¹) Aerodromurile/heliporturile amplasate pe teritoriul Republicii Moldova, antrenate în operațiuni comerciale specializate (lucru aerian) și operațiuni necomerciale (aviație generală) pot fi operate doar în cazul în care au fost certificate și înregistrate de către Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile.”

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

”(5) Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile înregistrează toate aerodromurile/aeroporturile/ heliporturile menționate la alineat (2) și (2¹) situate pe teritoriul Republicii Moldova și ține Registrul aerodromurilor /aeroporturilor/ heliporturilor civile.”

în alineatul 10 se exclude textul: ” de Autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile”.

20. Articolul 36 la alineatul (1), după textul ”din domeniul aviației civile” se introduce cuvântul ”anual”.

21. Articolul 37,

la alineatul (1) textul: „reglementările aeronautice civile” se substituie cu textul: „actele normative adoptate în temeiul alineatului (10), articolul 35 a prezentului Cod.”

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

”(1¹) Aerodromurile/heliporturile menționate la art.35 alin.(2¹) sunt administrate de operatori de aerodromuri/heliporturi certificați în conformitate cu actele normative adoptate în temeiul alineatului (10), articolul 35 a prezentului Cod.”

la alineatul 2 se exclude textul: ”de Autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile”.

22. La articolul 38 alineatul (5) se exclude textul: ”de Autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile”.

23. La articolul 39,

alineatul (3) se exclude textul: ”de Autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile”.

alineatul (6) se exclude textul: ”de Autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile”.

24. La articolul 40,

la alineatul (1), după cuvintele ”furnizori certificați” se introduce textul ”sau, după caz, furnizorii care activează pe baza unei declarații,”, mai departe după text;

la alineatul (4), după cuvintele ”de navigație aeriană” se introduce textul ”sau, după caz procedura de confirmare de primire a declarației furnizorilor de servicii de navigație aeriană,”, mai departe după text.

la alineatul (4) se exclude textul: ”de Autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile”.

25. Articolul 41, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

”(2) Programul național de siguranță a zborurilor se elaborează și se promovează de către organul central de specialitate din domeniul aviației civile care

este Autoritatea administrativă de elaborare, implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile și se aprobă de către Guvern.”

26. La articolul 43, textul ” 92/2007” se substituie cu ”192/2020” în vigoare din 01.07.2020

27. La articolul 44, alineatul (4) textul ”organului central de specialitate în domeniul aviației civile” se exclude.

28. La articolul 45 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

” (2) Ministerului Afacerilor Interne în comun cu Organul central de specialitate în domeniul aviației civile sunt autoritățile de stat pentru reglementarea și organizarea activităților de căutare și salvare.”

29. În anexa 5, secțiunea a II-a, punctual 5, subpunctul 6, prima frază se modifică după cum urmează:

” 6) Sînt instituite metode detectare de alertare a posibilelor urgențe și informare a autorităților de căutare și salvare.”

30. Codul aerian se completează cu anexa 7 cu următorul conținut:

Anexa 7

Nr. crt.	Actul permisiv	Termenul de eliberare	Documente necesare pentru eliberare
1	Certificat de operator aerian (AOC)	90 de zile	<i>În conformitate cu cerințele stabilite de legislație</i>
2	Certificat de operator de aerodrom/heliport	90 de zile	<i>În conformitate cu cerințele stabilite de legislație</i>
3	Certificat de furnizor de servicii de navigație aeriană	90 de zile	<i>În conformitate cu cerințele stabilite de legislație</i>
4	Certificat al întreprinderii de întreținere tehnică	180 de zile	<i>În conformitate cu cerințele stabilite de legislație</i>
5	Certificat al întreprinderii de deservire la sol	90 de zile	<i>În conformitate cu cerințele stabilite de legislație</i>
6	Certificat al organizației de pregătire a personalului aeronautic navigant și nenavigant	60 de zile	<i>În conformitate cu cerințele stabilite de legislație</i>
7	Certificat al centrului de medicină aeronautică	30 de zile	<i>În conformitate cu cerințele stabilite de legislație</i>
8	Autorizație pentru zboruri regulate (pentru operatori	30 de zile	<i>În conformitate cu cerințele stabilite de legislație</i>

	aerieni naționali și din străinătate)		
9	Prelungire autorizație pentru zboruri regulate (pentru operatori aerieni naționali)	15 zile	<i>În conformitate cu cerințele stabilite de legislație</i>
10	Prelungire autorizație pentru zboruri regulate (pentru operatori aerieni din străinătate cu care este încheiat un Acord bilateral)	10 zile	<i>În conformitate cu cerințele stabilite de legislație</i>
11	Prelungire autorizație pentru zboruri regulate (pentru operatori aerieni naționali din țările cu care nu este încheiat un Acord bilateral)	20 de zile	<i>În conformitate cu cerințele stabilite de legislație</i>
12	Autorizație pentru zbor neregulat	2 zile	<i>În conformitate cu cerințele stabilite de legislație</i>
13	Autorizație pentru o serie de zboruri neregulate	10 zile	<i>În conformitate cu cerințele stabilite de legislație</i>
14	Autorizație pentru zbor special	5 zile	<i>În conformitate cu cerințele stabilite de legislație</i>
15	Autorizație de instalare și de exploatare a emițătoarelor radio	10 zile lucrătoare	<i>În conformitate cu cerințele stabilite de legislație</i>
16	Certificat de navigabilitate	10 zile	<i>În conformitate cu cerințele stabilite de legislație</i>

NOTĂ INFORMATIVĂ

Privind necesitatea revizuirii cadrului normativ în care activează Autoritatea Aeronautică Civilă

I. Prin migrarea Autorității Aeronautice Civile, la finele anului 2018, la sistemul de finanțare stabilit prin Legea 181 din 25.07.2014 „privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală și prin modificarea statutului personalului angajat din cadrul Autorității Aeronautice Civile (denumită în continuare AAC) *(la momentul actual în cadrul autorității administrative de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile activează funcționari publici, în condițiile Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public)*, AAC a întâmpinat un șir de probleme și impedimente atât de ordin financiar cât și organizatoric în implementarea adecvată a atribuțiilor de bază la nivel național cât și respectarea angajamentelor față de partenerii externi printre care se evidențiază:

- Mecanismul actual aplicat de finanțare a cheltuielilor din bugetul de stat în funcție de gradele de prioritate statuate de art. 67 alin. 2 din Legea nr. 181/2014, nu asigură o reacție promptă în vederea asigurării finanțării deplasărilor inspectorilor/ specialiștilor în inspecții (ordinele fiind reținute pe o perioadă de cel puțin 2 - 3 săptămâni în cadrul Trezoreriei). Având în vedere că inspectorii întreprind deplasări de serviciu inclusiv și în state situate în Orientul Mijlociu, Asia sau Africa, cheltuielile pentru aceste deplasări, fiind considerabile, sunt suportate adesea din contul personal al inspectorilor, urmând ca aceste cheltuieli să le fie restituite;
- Finanțarea de la bugetul de stat nu permite executarea cheltuielilor în avans, ceea ce exclude posibilitatea accesării unor servicii la prețuri mai atractive (agenții economici nu sunt dispuși să crediteze instituțiile din sistemul bugetar fiind conștienți că sumele vor fi virate în contul lor cu o întârziere considerabilă);
- Deși, conform prevederilor Codului aerian, AAC acumulează venituri care se utilizează la finanțarea activității acesteia (AAC dispunând de mijloace financiare) achitarea serviciilor utilizate/contractate de AAC sunt stopate din motivul lipsei finanțării;
- AAC nu este în drept să angajeze/contracteze personal calificat din străinătate, ținând cont de statutul special al angajaților autorității *(funcționari publici)*;
- În urma implementării prevederilor Hotărârii de Guvern nr. Nr. 1231 din 12.12.2018, veniturile salariale ale angajaților AAC au fost diminuate cu circa 15%;
- Imposibilitatea aplicării recomandărilor ICAO cu privire la motivarea financiară a inspectorilor, în care condițiile de muncă și remunerarea

muncii personalului de inspecție trebuie să fie comparabile cu condițiile de muncă și de remunerare a personalului operațional din ramură, a cărui sarcină este de a inspecta și monitoriza activitatea acestuia¹.

Astfel, AAC se confruntă constant cu problema „lipsei de finanțare” în cadrul bugetului de stat pentru asigurarea financiară a activităților planificate și aprobate în bugetul instituției. Acest fapt agravează constant capacitatea AAC de a-și onora obligațiunile financiare asumate, în consecință, menținerea unui personal calificat la orice etapă a activităților de inspecție și control în domeniul aeronautic.

Urmare a auditurilor desfășurate de către ICAO s-a constatat faptul că pentru multe domenii de activitate din cadrul AAC, este dificilă menținerea, instruirea și atragerea specialiștilor de înaltă calificare, iar trecerea AAC la bugetul de stat, inclusiv modificarea statutului personalului angajat în statut de funcționari publici a dus la imposibilitatea implementării recomandărilor făcute de către ICAO:

Din auditul ICAO:

„The Republic of Moldova has not established a mechanism to enable the CAA to attract, recruit and retain sufficient qualified and experienced technical staff. In particular, the current number of qualified and experienced technical staff employed by the CAA is not sufficient in the areas of personnel licensing, aerodromes and some areas of air navigation services.

The CAA should ensure that comprehensive training policies and programmes, including initial, recurrent and tailored specialized training and OJT, as well as periodic training plans are developed and systematically implemented for the areas of personnel licensing, aircraft operations and airworthiness of aircraft.

In addition, the compensation packages offered by CAA are not competitive with those offered by industry.”²

Experiența internațională arată că intențiile de acordare a unui regim auster sau implicarea directă în limitarea cheltuielilor legate de capacitatea statului de a asigura o supraveghere continuă adecvată în domeniu, precum asigurarea cu personal calificat, instruirea continuă a acestuia, achiziționarea de echipamente necesare, precum și altor necesități similare care sunt conexe siguranței zborurilor, au fost soldate cu impact negativ, uneori afectând în mod tragic domeniul aviației civile.

II. Atragem atenția că sistemul aviației civile care a funcționat până în anul 2008, perioadă în care unica autoritate competentă în domeniul aviației civile era Administrația de Stat a Aviației Civile a realizat succese remarcabile în conformarea standardelor Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI) și celor europene, eficiența acestuia fiind reflectată de constatările OACI de până atunci.

¹ FINAL REPORT ON THE ICAO COORDINATED VALIDATION MISSION IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA, (18 to 24 February 2014), International Civil Aviation Organization.

² FINAL REPORT ON THE ICAO COORDINATED VALIDATION MISSION IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA, (18 to 24 February 2014), International Civil Aviation Organization.

Reforma prin care au fost divizate funcțiile de reglementare (politici în domeniul aviației civile) de cele de supraveghere în domeniul aviației civile între mai multe organe de stat, nu a luat în considerație nici standardele internaționale aplicabile „Organului de stat împuternicit în domeniul aviației civile”, nici particularitățile industriei aeronautice a Republicii Moldova. Mai mult decât atât, nu a fost efectuată nici o analiză a impactului acestei modificări asupra funcționării sistemului aviației civile, în consecință, fiind înregistrată o diminuare a nivelului de exercitare de către stat a atribuțiilor sale în domeniul aviației civile – atât a celor de reglementare, cât și a celor de supraveghere.

Standardele OACI obligă statul să creeze „un organ împuternicit” responsabil în fața comunității internaționale pentru asigurarea de către agenții aeronautici al acestui stat a siguranței zborurilor și securității aeronautice. În special documentul ICAO DOC 9734 Partea A „Создание государственной системы контроля за обеспечением безопасности полетов и управление этой системой” stabilește responsabilitățile, funcțiile, structura-tip a „organului împuternicit”, cerințele față de calificarea, experiența de muncă și instruirea periodică, precum și remunerarea muncii a personalului acestuia comparabil cu nivelul

Cu toate acestea, este de remarcă cu regret că la momentul actual, în pofida faptului că AAC dispune de personal înalt calificat, procesul de aliniere la standardele internaționale suferă, unul din motive fiind lipsa capacității decizionale a AAC, în multe situații fiind neargumentat tergiversat procesul de elaborare a deciziilor (aprobare a actelor normative, transpunere a cerințelor tehnice, etc.). Despre curențe la aspect instituțional se referă și auditorii OACI și EASA care indică faptul tergiversării în acordarea cadrului legal exigențelor standardelor internaționale.

Pagina 12 Audit OACI an. 2014 Lack of Effective Implementation:

”
The Republic of Moldova has not:

”
2) promulgated primary aviation legislation and regulations to address its obligations in relation to Annexes 4, 5, 12 and 15 to the Chicago Convention as well as PANS-ATM and PANS-OPS.

3) implemented legislation and procedures for distinct separation of responsibilities between all safety oversight entities in the State and the aviation industry/service providers.,,

Pagina 14 Audit OACI an. 2014:

„Lack of Effective Implementation:

1) The Republic of Moldova has not implemented procedures for:

a) amending its specific regulations taking into consideration ICAO provisions and their amendments;

„Define procedures for coordination of functions between Ministry and CAA on rulemaking, aircraft accident and incident investigation, SAR”

„Show your progress even if the regulations are not yet signed.”

Mai mult, evoluția în timp demonstrează că organul central de specialitate (de la momentul creării Agenției Transporturi din an. 2009, cu ulterioarele transformări și reorganizări până în prezent), fiind constrâns de cadrul normativ în care activează, nu poate asigura structurile interne responsabile de ramura aviației civile cu personal suficient și calificat, fiind în imposibilitatea oferirii unui pachet social și salarial atractiv (salarii, instruire, perfecționări, etc.). Acest aspect este amplificat și prin faptul că autoritatea centrală de specialitate este mai mult o entitate dependentă de factorul politic și mai puțin de ordin tehnic, pe când domeniile unde sunt implicate riscuri asupra sănătății omului urmează a fi guvernate de abordări pragmatice fiind puse în prioritate cerințele, în cazul aviației civile, de siguranță a zborurilor și securității aeronautice.

III. AAC este împuternicită să reprezinte Republica Moldova în cadrul organizațiilor internaționale în domeniul aviației civile, inclusiv Organizația Aviației Civile Internaționale, Agenția Europeană de Siguranță a Aviației, Conferința Europeană a Aviației Civile și Eurocontrol, astfel, în majoritatea cazurilor fiind și instituția responsabilă de implementarea efectivă a efectelor juridice asumate de către Republica Moldova prin semnarea diferitor tipuri de acorduri și aranjamente interinstituționale de lucru.

Pe lângă responsabilitatea de implementare a politicilor și reglementărilor specifice din domeniul aviației civile, AAC, este autoritatea care raportează și este supusă periodic unor audituri din partea organizațiilor internaționale de profil, care la rândul său se expun prin rapoarte specifice, care conțin evaluări ce pot crea efecte juridice aplicabile domeniului aviației civile. Un astfel de audit este programat pentru perioada lunii august a anului curent (2020). Unul dintre domeniile ce urmează a fi audiate îl reprezintă sustenabilitatea financiară a AAC, și inclusiv capacitatea de personal necesară și calificată corespunzătoare atribuțiilor și angajamentelor asumate de către Republica Moldova prin aderarea la Convenția de la Chicago.

Până la momentul actual, în urma „pre-auditurilor” desfășurate de către experții Organizația Internațională a Aviației Civile (denumită în continuare OACI), prin diferite programe de asistență, s-a constatat faptul că pentru multe domenii de activitate din cadrul AAC, este dificilă menținerea, instruirea și atragerea specialiștilor de înaltă calificare, iar trecerea AAC la bugetul de stat, inclusiv modificarea statutului personalului angajat în statut de funcționari publici a dus la

imposibilitatea implementării recomandărilor făcute de către OACI (cu precădere angajarea specialiștilor internaționali în domeniul aviației civile).

Una din aspectele problematice de bază este dificultatea recrutării personalului operațional calificat. Este de menționat că standardele internaționale stabilesc condiții de eligibilitate foarte înalte pentru inspectorii din cadrul unei autorități aeronautice, iar în condițiile în care salariile pe care le poate oferi AAC nu sunt competitive cu cele din ramură, posibilitatea de atragere a unor specialiști calificați devine o adevărată provocare. În astfel de circumstanțe, AAC este nevoită să angajeze personal care de cele mai multe ori este trecut de vârsta de pensionare, care incontestabil dispune de calități profesionale remarcabile, dar eficiența cărora în multe cazuri este discutabilă.

Un ultim program de asistență premergător auditului oficial al OACI, ce a avut loc în perioada 14- 16 ianuarie, anul curent (2020) a constatat aceiași tipuri de neconformități, făcând referire la aspectul financiar și la domeniul resurselor umane din cadrul AAC, venind cu următoarele recomandări:

Din raportul pre-auditului ICAO:

Financial and human resources

2.051: Review the current financing scheme to ensure timely and sufficient provision of resources to the CAA for required inspector training, travel for safety oversight needs, etc.;

2.053, 2.103: Review the need to increase salary levels for inspectors to be comparable with salary levels of the relevant industry bodies being overseen. Identify and hire additional required inspectorate staff;

2.205: Improve the working conditions of the inspectorate staff.

În concluzie:

Situația creată la moment, cu eventuala expunere repetată de către audit asupra neconcordanțelor cu recomandările OACI, ce ține de sustenabilitatea financiară și capacitatea de personal, constituie un risc major ce poate fi calificat ca un risc semnificativ la adresa siguranței procedurale ale AAC, care cumulativ cu alte neconformități poate constitui un temei pentru eventuale decizii nefaste care vor afecta în mod negativ întreg domeniul al aviației civile, impunând, după caz, chiar și interzicerea sau limitarea efectuării diferitor operațiuni de zbor și operațiunilor conexe zborurilor.

În acest sens, urmare a argumentelor exprimate anterior, considerăm rațională **subordonarea AAC direct Guvernului** ar consolida capacitatea instituțională a AAC și va crea premisele de remediere rapidă a situației complicate din domeniul aviației civile și anume – creșterea capacității de supraveghere a siguranței și armonizarea cadrului normativ național la standardele internaționale. De asemenea va permite evitarea, în cazul Republicii Moldova, la:

- Incapacitatea de a respecta unele angajamente și recomandări ce reies din dispozițiile prevederilor acordurilor internaționale și aranjamentelor de lucru pe domeniul aviației civile la care Republica Moldova este parte.

- Nealiniera la standardele europene și internaționale cu privire la cerințele privind personalul și remunerarea/motivarea acestuia, în speță recomandările ICAO cu privire la motivarea financiară a inspectorilor, în care condițiile de muncă și remunerarea muncii personalului de inspecție trebuie să fie comparabile cu condițiile de muncă și de remunerare a personalului operațional din ramură, a cărui sarcină este de a inspecta și monitoriza activitatea acestuia;

- Imposibilitatea de a atrage specialiști străini, indiferent de perioadă, pentru a asigura o consultanță și/sau pentru a fi implicați în relații contractuale de muncă cu AAC;

- Imposibilitatea executării cheltuielilor în avans, ceea ce exclude posibilitatea accesării unor servicii la prețuri mai atractive (agenții economici nu sunt dispuși să crediteze instituțiile din sistemul bugetar fiind conștienți că sumele vor fi virate în contul lor cu o întârziere considerabilă);

 Oleg Lipseii